

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH GMINY KORSZE NA LATA 2026-2029

<https://uslugi.korsze.com.pl/>

WYKAZ TERMINÓW I SKRÓTÓW	
AR	Asystent Rodziny
AOOzN	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością
CIS	Centrum Integracji Społecznej
CSIMUS	Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych
COM	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne
CZP	Centrum Zdrowia Psychicznego
DI	Deinstytucjonalizacja
DDPS	Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS BDL	Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
KIS	Klub Integracji Społecznej
KS	Klub Seniora
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPIPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
GKPiRPA	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
MZ	Ministerstwo Zdrowia
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	Non-governmental organization – Organizacja pozarządowa
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
OzN	Osoba z Niepełnosprawnością
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
ŚCZP	Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPDI	Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
US	Urząd Statystyczny
WSM	Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywizacji Zawodowej

WYKAZ TERMINÓW I SKRÓTÓW

WSTĘP

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Wnioski z diagnozy

- 1.1 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób starszych, ich bliskich i rodzin
- 1.2 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami, ich bliskich i rodzin
- 1.3 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością
- 1.4 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego, ich bliskich i rodzin
- 1.5 Diagnoza i potrzeby w obszarze wsparcia rodziny z dziećmi, w tym dzieci z niepełnosprawnością

II. CZĘŚĆ OPERACYJNA

2. Hybrydowy model zarządzania rozwojem usług społecznych

- 2.1 Deinstytucjonalizacja usług wsparcia osób z ograniczoną sprawnością, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ich bliskich i rodzin
- 2.2 Deinstytucjonalizacja usług wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego, ich bliskich i rodzin
- 2.3 Deinstytucjonalizacja usług w obszarze wsparcia dziecka i rodziny
- 2.4 Zasady monitorowania

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Korsze na lata 2026–2029 stanowi dokument wyznaczający kierunki rozwoju lokalnego systemu usług społecznych świadczonych możliwie najbliżej miejsca zamieszkania mieszkańców. Jest odpowiedzią na zmieniające się potrzeby społeczne, wyzwania demograficzne oraz konieczność tworzenia nowoczesnego, dostępnego i zintegrowanego systemu wsparcia, którego celem jest umożliwienie mieszkańcom prowadzenia możliwie samodzielnego życia w swoim środowisku lokalnym.

Dokument został opracowany z uwzględnieniem kierunków krajowej i regionalnej polityki społecznej oraz zasad rozwoju usług społecznych opartych na deinstytucjonalizacji.

Proces deinstytucjonalizacji oznacza stopniowe odchodzenie od dominacji opieki instytucjonalnej na rzecz usług świadczonych w społeczności lokalnej, odpowiadających indywidualnym potrzebom mieszkańców. Jego istotą jest zapewnienie osobom wymagającym wsparcia możliwości pozostania jak najdłużej w swoim środowisku życia, przy jednoczesnym rozwijaniu usług opiekuńczych, specjalistycznych, asystenckich, sąsiedzkich, środowiskowych, zdrowotnych oraz aktywizujących. Równocześnie proces ten zakłada wzmacnianie potencjału rodzin oraz opiekunów faktycznych, którzy bardzo często stanowią podstawowe ogniwo systemu wsparcia osób zależnych. Rozwój usług kierowanych do rodzin i opiekunów ma służyć zwiększeniu ich kompetencji, odciążeniu w codziennym sprawowaniu opieki oraz poprawie jakości życia całych rodzin.

Lokalny Plan obejmuje pięć podstawowych obszarów rozwoju usług społecznych:

- wsparcie osób starszych,
- wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- wsparcie osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością,
- wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego,
- wsparcie rodzin z dziećmi, w tym rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.

W każdym z obszarów działania planowane są zarówno wobec osób wymagających wsparcia, jak również ich rodzin, opiekunów faktycznych i bliskich, których rola w procesie deinstytucjonalizacji ma kluczowe znaczenie.

Opracowanie Planu poprzedziła szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej Gminy Korsze obejmująca lata **2021–2025**. Analiza potwierdziła występowanie procesów charakterystycznych dla wielu gmin województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności postępującego starzenia się mieszkańców, zmniejszania liczby ludności, wzrostu zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i specjalistyczne oraz konieczności zapewnienia bardziej kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, rodzinom z dziećmi, osobom doświadczającym kryzysów zdrowia psychicznego oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Wnioski z diagnozy wskazują również na potrzebę dalszego rozwijania usług świadczonych w miejscu zamieszkania mieszkańców, zwiększania ich dostępności, lepszej koordynacji działań realizowanych przez różne instytucje oraz skuteczniejszego wspierania rodzin i opiekunów osób wymagających pomocy. Szczególnego znaczenia nabiera tworzenie lokalnego systemu usług, który będzie ograniczał konieczność kierowania mieszkańców do całodobowych form opieki poprzez wcześniejsze uruchamianie usług środowiskowych, wykorzystanie potencjału społeczności lokalnej oraz rozwój współpracy pomiędzy gminą, powiatem i organizacjami pozarządowymi.

Diagnoza została opracowana w oparciu o dane ilościowe i jakościowe obejmujące lata **2021–2025**, pochodzące m.in. z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korszach, Urzędu Miejskiego w Korszach, Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, sprawozdań resortowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Głównego Urzędu Statystycznego, Banku Danych Lokalnych, Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Policji, systemu statystyki publicznej w ochronie zdrowia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz obowiązujących dokumentów strategicznych i programowych Gminy Korsze.

Dokument został opracowany z wykorzystaniem prac warsztatowych i konsultacyjnych, prowadzonych z udziałem przedstawicieli samorządu, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, organizacji pozarządowych oraz innych partnerów lokalnych. Dzięki temu plan stanowi efekt połączenia analizy danych z praktyczną wiedzą instytucji realizujących usługi społeczne na terenie gminy.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych pozostaje zgodny z najważniejszymi dokumentami wyznaczającymi kierunki rozwoju polityki społecznej na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Uwzględnia założenia **Strategii Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna do roku 2035**, **Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku**, **Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego**, a także Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korsze oraz programów sektorowych dotyczących wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy, profilaktyki uzależnień i współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dokument uwzględnia również kierunki wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027.

Plan został skonstruowany w **dwóch wzajemnie uzupełniających się częściach**. Pierwszą stanowi **część diagnostyczna**, obejmująca analizę sytuacji społecznej mieszkańców, identyfikację potrzeb, ocenę dostępnych zasobów oraz określenie najważniejszych wyzwań w zakresie rozwoju usług społecznych. Drugą stanowi **część operacyjna**, zawierająca cele, kierunki działań,

planowane usługi społeczne, wskaźniki ich realizacji, podmioty odpowiedzialne, potencjalne źródła finansowania oraz sposób monitorowania realizacji Planu.

Integralnym elementem wdrażania Lokalnego Planu będzie również opracowywana przez Gminę Korsze **aplikacja** (Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych) **wspierająca zarządzanie usługami społecznymi**. Będzie ona stanowiła praktyczne narzędzie organizacji, koordynacji oraz monitorowania lokalnego systemu usług społecznych. W aplikacji sukcesywnie gromadzona i aktualizowana będzie oferta usług realizowanych przez jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz **jednostki i instytucje powiatowe**, dzięki czemu mieszkańcy uzyskają dostęp do kompleksowej informacji o wszystkich usługach społecznych dostępnych na terenie gminy i powiatu.

Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych (aplikacja) umożliwi bieżące uzupełnianie katalogu usług, dodawanie nowych form wsparcia oraz aktualizowanie informacji o ich dostępności wraz z rozwojem lokalnego systemu usług społecznych. Po jej pełnym wdrożeniu stanie się podstawowym narzędziem monitorowania postępów we wdrażaniu Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji, w szczególności w zakresie zwiększania dostępności usług społecznych, rozwoju nowych form wsparcia, poszerzania oferty usług środowiskowych oraz współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi zadania społeczne.

W konsekwencji Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Korsze będzie miał **charakter hybrydowy**. **Dokument określa cele, kierunki, natomiast Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych (aplikacja) będzie stanowiła jego dynamiczne, operacyjne uzupełnienie, umożliwiające bieżące zarządzanie informacją o usługach oraz monitorowanie zmian zachodzących w lokalnym systemie wsparcia**. Takie rozwiązanie pozwoli na systematyczną ocenę postępów deinstytucjonalizacji, szybką identyfikację nowych potrzeb mieszkańców oraz elastyczne dostosowywanie oferty usług społecznych do zmieniającej się sytuacji społecznej.

Przyjęcie modelu łączącego dokument strategiczny z cyfrowym narzędziem zarządzania usługami społecznymi stanowi nowatorskie rozwiązanie w skali lokalnej. Pozwala ono odejść od tradycyjnego modelu planowania opartego wyłącznie na okresowo aktualizowanym dokumencie na rzecz nowoczesnego systemu, w którym rozwój usług społecznych jest monitorowany w sposób ciągły, a oferta wsparcia może być na bieżąco rozwijana i dostosowywana do potrzeb mieszkańców. Dzięki temu Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji stanie się nie tylko dokumentem strategicznym, ale również aktywnym narzędziem zarządzania rozwojem usług społecznych w Gminie Korsze.

I CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Analiza danych za lata 2021–2025 wskazuje, że Gmina Korsze stoi przed wyzwaniem dalszego rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej przy jednoczesnym wzroście potrzeb wynikających ze zmian demograficznych i społecznych.

Dane dotyczące domów pomocy społecznej pokazują, że liczba nowych skierowań pozostaje stosunkowo niewielka (od 0 do 4 osób rocznie), jednak liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej utrzymuje się na stabilnym poziomie 11–14 osób. Jednocześnie koszty ponoszone przez gminę systematycznie rosną – z około **501 tys. zł w 2021 r. do ponad 673 tys. zł w 2025 r.**, co oznacza wzrost o blisko **35%** w analizowanym okresie. Równocześnie wzrasta średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej, przekraczając w 2025 roku **4 tys. zł miesięcznie**. Dane te jednoznacznie wskazują na potrzebę dalszego rozwoju usług środowiskowych, które pozwalają mieszkańcom jak najdłużej funkcjonować w miejscu zamieszkania, ograniczając konieczność korzystania z kosztownych form opieki całodobowej.

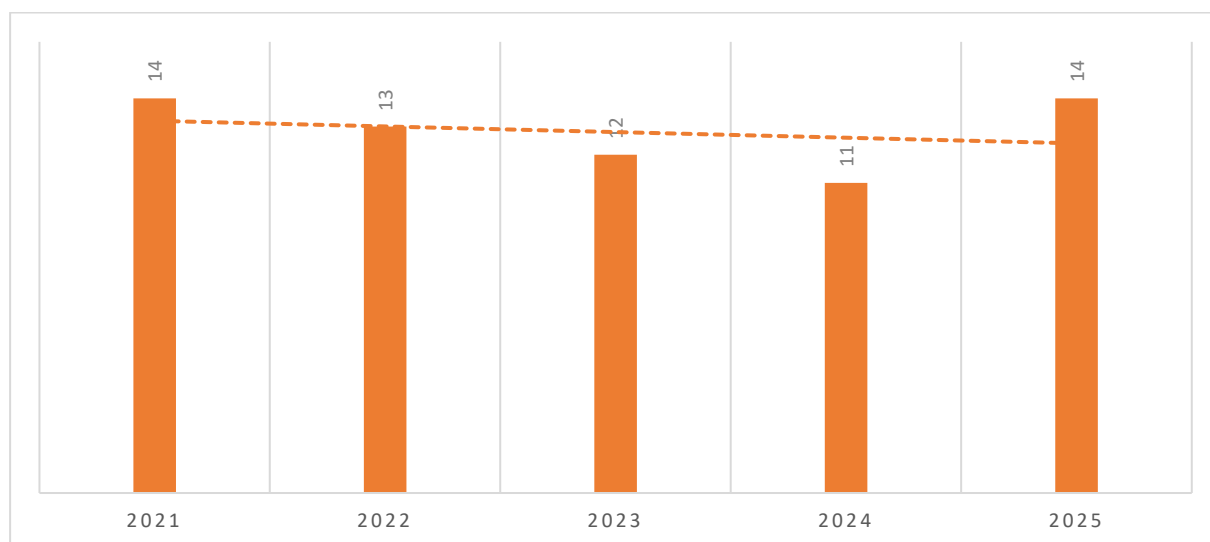
Tabela 1: Osoby skierowane do domów pomocy społecznej

Rok	Ogółem osób skierowanych w roku:	w tym dla osób w podeszłym wieku, dla osób przewlekłe somatycznie chorych	w tym dla osób przewlekłe psychicznie chorych	w tym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	w tym dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami
2021	4	4	0	0	0
2022	2	2	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	1	1	0	0	0
2025	3	3	0	0	0

Dane: opracowanie własne, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

Dane dotyczące nowych skierowań do domów pomocy społecznej nie odzwierciedlają pełnej skali potrzeb mieszkańców. O rzeczywistym obciążeniu systemu świadczy liczba osób pozostających w placówkach oraz koszty ponoszone przez gminę, które przedstawiono poniżej.

Wykres i tabela 2 : Odpłatność¹ gminy za pobyty w domach pomocy społecznej

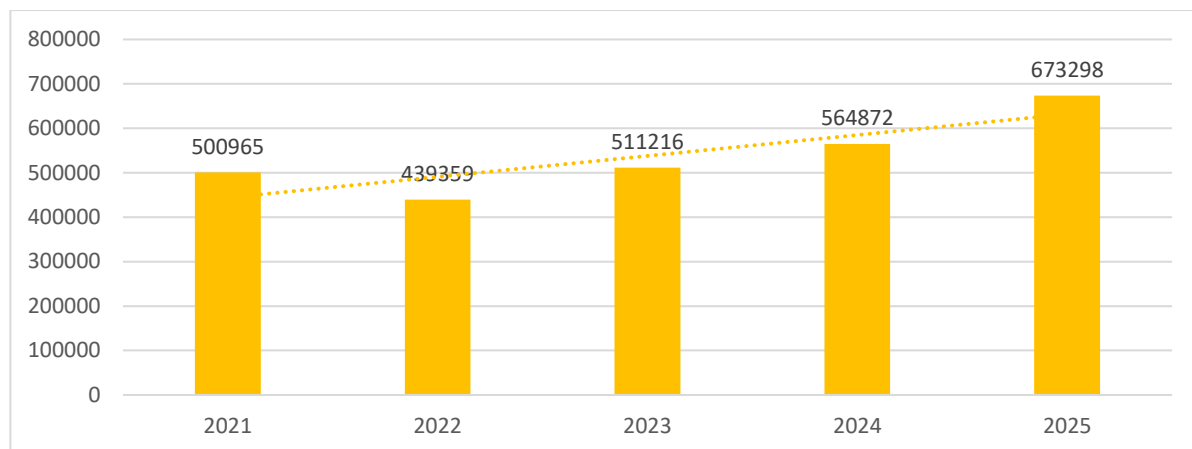

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób z gminy przebywająca w dps, za którą gmina ponosiła odpłatność	14	13	12	11	14
Koszt współfinansowania pobytu w dps w złotych	520.124	449.642	519.616	573.272	716.543
Liczba rodzin wnoszących odpłatność za umieszczoną w DPS osobę spokrewnioną	9	6	1	1	6
Dochody Gminy w związku z wnoszonymi opłatami przez rodziny za umieszczenie osoby spokrewnionej w DPS w złotych	19.159	10.283	8.400	8.400	43.245
Razem koszty w złotych	500.965	439.359	511.216	564.872	673.298
Średni koszt ponoszony przez gminą za 1 mieszkańca za m-c w złotych	2.982	2.817	3.550	4.279	4.007

Dane: OZPS z lat 2021-2025, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

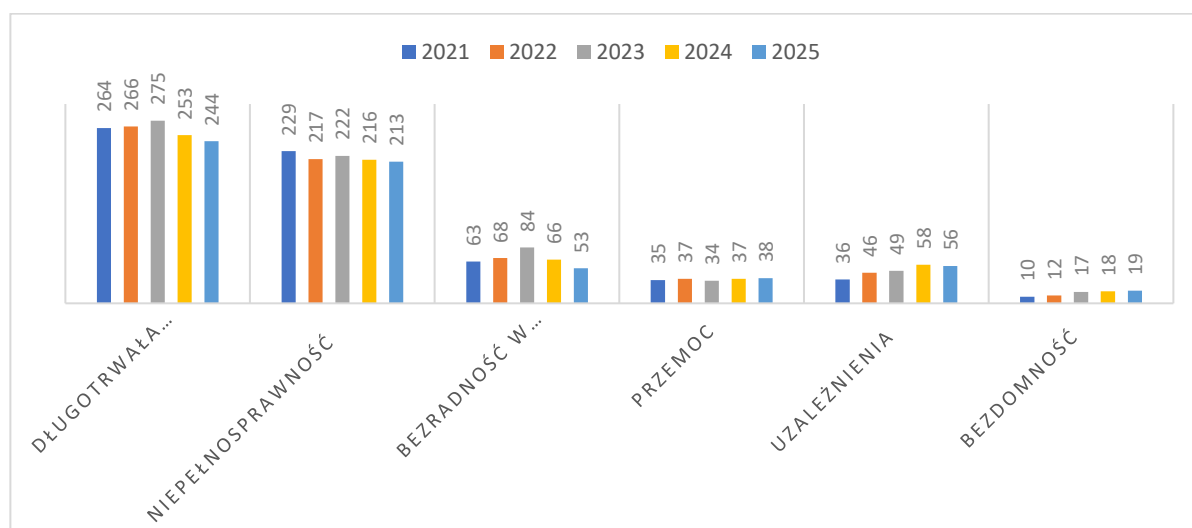
Rosnące wydatki na opiekę instytucjonalną wskazują na konieczność dalszego rozwijania usług świadczonych w miejscu zamieszkania mieszkańców. Analiza kolejnych danych pozwala określić, jakie problemy społeczne generują największe zapotrzebowanie na wsparcie.

¹ Tabela prezentuje koszty wszystkich DPS

Istotnych informacji dostarcza również analiza przyczyn korzystania z pomocy społecznej. W strukturze powodów udzielania wsparcia dominują długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Jednocześnie utrzymują się problemy związane z uzależnieniami, przemocą oraz bezdomnością. Wskazuje to, że lokalny system usług społecznych powinien rozwijać nie tylko usługi opiekuńcze, ale również działania profilaktyczne, specjalistyczne oraz wspierające rodziny i opiekunów osób wymagających pomocy.

Wykres 3: Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Dane: OZPS z lat 2021-2025, sprawozdania ośrodka pomocy społecznej

Struktura przyczyn korzystania z pomocy społecznej potwierdza potrzebę rozwoju kompleksowych usług społecznych obejmujących zarówno wsparcie opiekuńcze, jak i działania profilaktyczne, specjalistyczne oraz aktywizujące. Skuteczna realizacja tych działań wymaga wykorzystania potencjału lokalnych partnerów.

Analiza zasobów lokalnych wskazuje, że Gmina Korsze dysponuje potencjałem do dalszego rozwoju usług społecznych realizowanych w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi. Na terenie gminy funkcjonuje 14 organizacji pozarządowych oraz 9 Kół

Gospodyń Wiejskich, z których część prowadzi działania na rzecz seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi. Potwierdza to możliwość szerszego wykorzystania potencjału społeczności lokalnej w procesie deinstytucjonalizacji oraz rozwijania usług świadczonych w partnerstwie z organizacjami społecznymi.

Tabela 4: Lista organizacji pozarządowych w gminie

FUNDACJA MANUFAKTURA PAPIŚ	PODLECHY
FUNDACJA TELEWIZJI MAZURSKIEJ	PODLECHY
KORSZEŃSKIE STOWARZYSZENIE SPOŁECZNO-KULTURALNE "OTWARTE DRZWI"	KORSZE
LOKOMOTYWA ROZWOJU	KORSZE
MIEJSKI KLUB SPORTOWY W KORSZACH	KORSZE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KORSZACH	KORSZE
STOWARZYSZENIE "POMOC DZIECIOM W KRAJU, LITWIE, BIAŁORUSI I UKRAINIE"	KORSZE
STOWARZYSZENIE AKTYWNE KORSZE	KORSZE
STOWARZYSZENIE KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH "BABY Z BABIEŃCA"	BABIEŃEC
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI GARBNO "ROZWÓJ GARBNA"	GARBNO
STOWARZYSZENIE NASZE STAWY	ŁANKIEJMY
STOWARZYSZENIE POMOCY RODZINIE WSZYSCY POWINNI MIEĆ RÓWNE SZANSE	WARNIKAJMY
STOWARZYSZENIE PROPAGOWANIA TRZEŹWOŚCI "KROKUS" W KORSZACH	KORSZE
STOWARZYSZENIE PRZYJACIOŁ KRASKOWA "POMOST"	KRASKOWO

Dane: www.krsgov.pl

TABELA 5: ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ŚWIADCZĄCE USŁUGI SPOŁECZNE²

NGO świadczących usługi społeczne na rzecz:				
seniorów	OzN	osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością	osób w kryzysie psychicznym	rodzin z dziećmi/ pieczy zastępczej
7	3	3	1	1

Zaangażowanie organizacji pozarządowych stanowi ważny element lokalnego systemu wsparcia, jednak analiza wskazuje również na potrzebę dalszego rozszerzania oferty usług oraz wzmacniania współpracy pomiędzy samorządem, organizacjami społecznymi i instytucjami powiatowymi.

Analiza wykazała również, że mieszkańcy korzystają z usług realizowanych przez wiele różnych podmiotów. Powoduje to potrzebę stworzenia jednego, aktualizowanego na bieżąco systemu informacji o usługach społecznych, który ułatwi mieszkańcom dostęp do wsparcia, a gminie pozwoli monitorować rozwój lokalnego systemu usług

² Usługi społeczne zgodnie z definicją art. 2 ust 1 ustawy z dnia 12 lipca 2019 o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. 2019 poz. 1818.

Tabela 6: Rekomendacje do LPDI wynikające z dokumentów strategicznych i programowych

Dokumenty	Obszar 1: Seniorzy	Obszar 2: Osoby z Niepełnosprawnościami	Obszar 3: Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością	Obszar 4: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Obszar 5: Rodziny z dziećmi, w tym z dziećmi z niepełnosprawnoś ciami
1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	Tak	tak	tak	tak	tak
2. Program Wspierania Rodziny	Tak	tak	nie	tak	tak
3. Program Przeciwdziałania Przemocy	Tak	tak	tak	tak	tak
4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i narkomanii	Tak	tak	tak	tak	tak
5. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy odzppiw	Tak	tak	tak	tak	tak

Przegląd lokalnych dokumentów strategicznych i programowych pokazuje, że wszystkie analizowane obszary usług społecznych zostały już zidentyfikowane jako kierunki rozwoju polityki społecznej Gminy Korsze. Oznacza to, że opracowanie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji nie tworzy nowego kierunku działań, lecz porządkuje i integruje dotychczasowe przedsięwzięcia, koncentrując je wokół rozwoju usług środowiskowych oraz wzmacniania wsparcia świadczonego jak najbliżej miejsca zamieszkania mieszkańców.

Dalszy rozwój lokalnego systemu usług społecznych powinien koncentrować się na zwiększaniu dostępności usług świadczonych w miejscu zamieszkania mieszkańców, rozwoju usług opiekuńczych, specjalistycznych, asystenckich i sąsiedzkich, wzmacnianiu wsparcia kierowanego do rodzin i opiekunów faktycznych oraz lepszym wykorzystaniu potencjału instytucji gminnych, powiatowych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej. Równie istotne jest zapewnienie mieszkańcom łatwego dostępu do informacji o dostępnych usługach oraz stworzenie mechanizmów umożliwiających ich bieżące monitorowanie i rozwijanie.

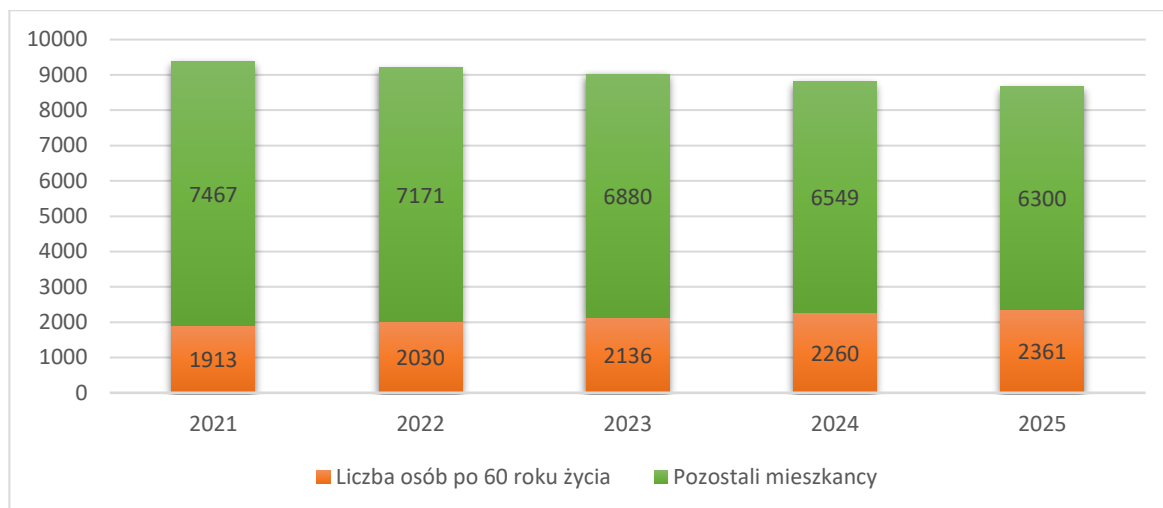
Wyniki diagnozy stały się podstawą do opracowania **hybrydowego modelu zarządzania rozwojem usług społecznych**, który Gmina Korsze zamierza wdrażać w kolejnych latach. Model ten łączy strategiczne planowanie rozwoju usług społecznych z nowoczesnym systemem ich monitorowania i koordynacji. Oprócz Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji jego integralnym elementem będzie **Cyfrowy System Usług Społecznych**, opracowywany w formie aplikacji. Narzędzie to będzie gromadziło informacje o usługach realizowanych przez jednostki gminne, instytucje powiatowe oraz organizacje pozarządowe, umożliwiając bieżące uzupełnianie oferty usług, monitorowanie ich dostępności oraz identyfikowanie obszarów wymagających dalszego rozwoju.

Takie rozwiązanie pozwoli odejść od statycznego modelu planowania na rzecz systemu, w którym oferta usług społecznych będzie stale aktualizowana i dostosowywana do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Jednocześnie stworzy podstawy do efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami oraz umożliwi bieżącą ocenę postępów procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych na terenie Gminy Korsze.

Kolejne podrozdziały diagnozy przedstawiają szczegółową analizę sytuacji i potrzeb mieszkańców w poszczególnych obszarach usług społecznych. Obejmują one: wsparcie osób z ograniczoną sprawnością, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ich bliskich i rodzin, wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz wsparcie dziecka i rodziny. Wnioski z tych analiz stanowią bezpośrednią podstawę do określenia kierunków działań operacyjnych oraz rozwoju usług społecznych zaplanowanych w dalszej części dokumentu.

1.1 DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA SENIORÓW, ICH BLISKICH I RODZIN

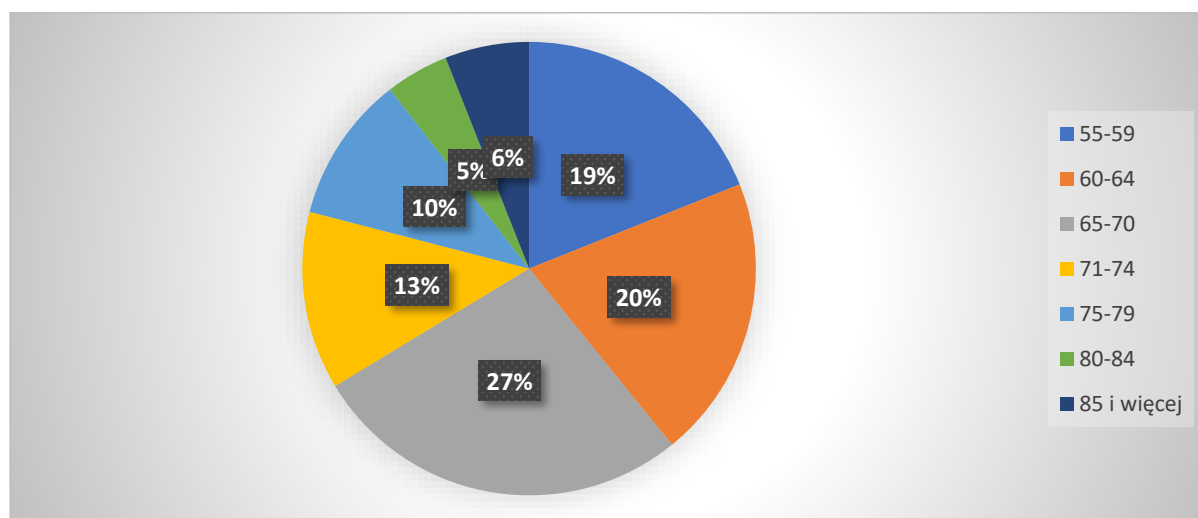
Wykres i tabela S1: Liczba osób po 60 roku życia

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób po 60 roku życia	1.913	2.030	2.136	2.260	2.361
Ogółem liczba ludności	9.380	9.201	9.016	8.809	8.661
% udział osób starszych w strukturze wiekowej	20	22	24	26	27

Dane: Urząd Miejski w Korszach

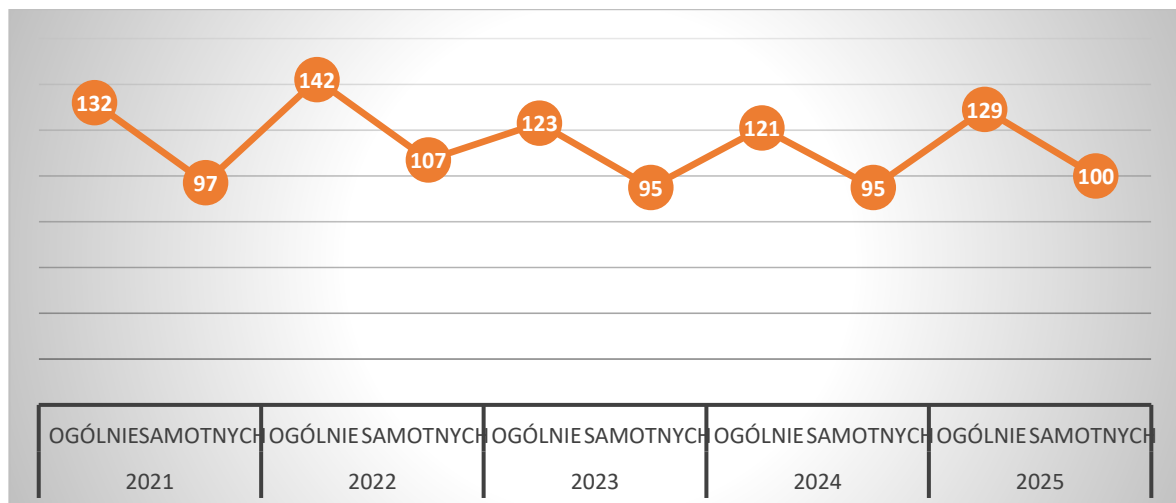
Wykres S2: Osoby w grupach wiekowych w 2025 roku

Dane: Urząd Miejski w Korszach

55-59	60-64	65-70	71-74	75-79	80-84	85 i więcej
552	589	792	370	305	131	175

Wykres S3: Osoby po 60 roku życia objęte wsparciem finansowym pomocy społecznej

Dane: Sprawozdanie MRPIPS 03, OZPS

Tabela S4 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych na terenie gminy w 2025 roku

Wyszczególnienie	Koszt
DPS Kętrzynie	4.295
DPS Bartoszycach	4.131
DPS Sokolica	3.807

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela S5: Wsparcie środowiskowe seniorów w 2025 roku

Usługi	Liczba osób	Koszt miesiąc/osoba w złotych	Koszt rok w złotych
Usługi opiekuńcze	23	986	271.910
Usługi sąsiedzkie	13	231	36.036
Usługi asystenckie	9	2.894	312.548
Teleopieka	20	30	7.200
Razem	65	805	627 694

Dane: opracowanie własne, ops OZPS i sprawozdania roczne z działalności ośrodka pomocy społecznej

WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE

- Analiza danych demograficznych potwierdza postępujący proces starzenia się mieszkańców Gminy Korsze. W latach 2021–2025 liczba osób po 60. roku życia wzrosła z **1 913 do 2 361 osób**, tj. o **23,4%**, podczas gdy liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się z **9 380 do 8 661 osób** (spadek o **7,7%**). W konsekwencji udział osób starszych w strukturze mieszkańców zwiększył się z **20% do 27%**, co wskazuje na dynamiczne tempo starzenia się lokalnej społeczności oraz systematyczny wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, opiekuńcze i zdrowotne świadczone w środowisku lokalnym.
- Struktura wieku seniorów wskazuje, że największą grupę stanowią osoby w wieku **65–70 lat (792 osoby)**, jednak już **611 mieszkańców ukończyło 75. rok życia**, w tym **175 osób ma 85 lat i więcej**. Oznacza to, że w kolejnych latach wzrastać będzie liczba osób wymagających intensywnego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz specjalistycznych usług świadczonych w miejscu zamieszkania.
- Liczba osób po 60. roku życia korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pozostaje stosunkowo stabilna i wynosi od **121 do 142 osób rocznie**, przy czym około **80% stanowią osoby samotnie gospodarujące**. Dane te wskazują, że samotność oraz ograniczone wsparcie ze strony otoczenia stanowią jedne z najważniejszych czynników zwiększających ryzyko niesamodzielności i korzystania z pomocy społecznej.
- Analiza danych dotyczących domów pomocy społecznej wskazuje, że pomimo niewielkiej liczby nowych skierowań, liczba mieszkańców korzystających z całodobowej opieki utrzymuje się na poziomie **11–14 osób rocznie**, natomiast wydatki ponoszone przez gminę wzrosły z **500 965 zł w 2021 r. do 673 298 zł w 2025 r.**, tj. o **34,4%**. Jednocześnie średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca wzrósł z około **2 982 zł do ponad 4 000 zł**, co wskazuje na systematyczny wzrost kosztów opieki instytucjonalnej.
- Analiza kosztów potwierdza jednocześnie wysoką efektywność rozwoju usług środowiskowych. W 2025 r. z usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich, asystencji osobistej oraz teleopieki korzystało **65 mieszkańców**, a łączny koszt realizacji tych usług wyniósł **627 694 zł**, czyli był niższy od kosztów ponoszonych przez gminę na pobyt **14 mieszkańców** w domach pomocy społecznej. Oznacza to, że przy porównywalnych nakładach finansowych możliwe jest objęcie wsparciem blisko **pięciokrotnie większej liczby osób** pozostających w swoim środowisku zamieszkania. Wyniki te jednoznacznie potwierdzają zasadność dalszego rozwoju usług środowiskowych jako podstawowego kierunku deinstytucjonalizacji usług społecznych.
- Wnioski płynące z diagnozy lokalnej są zgodne z kierunkami wskazanymi w **Ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych**, które podkreślają, że rozwój usług powinien koncentrować się na zwiększaniu dostępności usług świadczonych w miejscu zamieszkania, rozwijaniu działań profilaktycznych, wspieraniu

rodzin i opiekunów faktycznych, rozwijaniu mieszkalnictwa wspomagane oraz tworzeniu lokalnych systemów koordynacji usług społecznych. Wytyczne wskazują również, że planowanie rozwoju usług powinno opierać się na systematycznej diagnozie potrzeb mieszkańców oraz monitorowaniu dostępności usług.

- Przedstawione tendencje są również spójne z obserwacjami zawartymi w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który wskazuje starzenie się ludności, wzrost liczby osób wymagających wsparcia oraz rozwój usług środowiskowych jako jedno z najważniejszych wyzwań polityki społecznej regionu.
- Wyniki diagnozy Gminy Korsze potwierdzają również rezultaty **Ogólnopolskiej diagnozy w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych** opracowanej przez Uczelnię Korczaka. Badania wskazują, że **94% osób tracących samodzielność chce jak najdłużej pozostać we własnym domu, 83% respondentów popiera rozwój usług środowiskowych**, a odbiorcy usług oczekują przede wszystkim rehabilitacji domowej, fizjoterapii, wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego, transportu, pomocy psychologicznej oraz zindywidualizowanych „koszyków usług”. Badania wykazały również, że skuteczna deinstytucjonalizacja wymaga rozwijania współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii do koordynacji i monitorowania usług społecznych.
- Analiza lokalna oraz wyniki badań regionalnych i ogólnopolskich wskazują, że dalszy rozwój usług dla osób starszych powinien koncentrować się nie tylko na zwiększaniu liczby usług środowiskowych, ale również na budowaniu spójnego systemu ich koordynacji. W Gminie Korsze odpowiedzią na tę potrzebę będzie wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, który stanie się integralnym elementem realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji. System umożliwi bieżące gromadzenie informacji o usługach realizowanych przez jednostki gminne, instytucje powiatowe oraz organizacje pozarządowe, ułatwi mieszkańcom dostęp do aktualnej oferty wsparcia, a jednocześnie pozwoli monitorować rozwój usług społecznych i identyfikować nowe potrzeby mieszkańców.

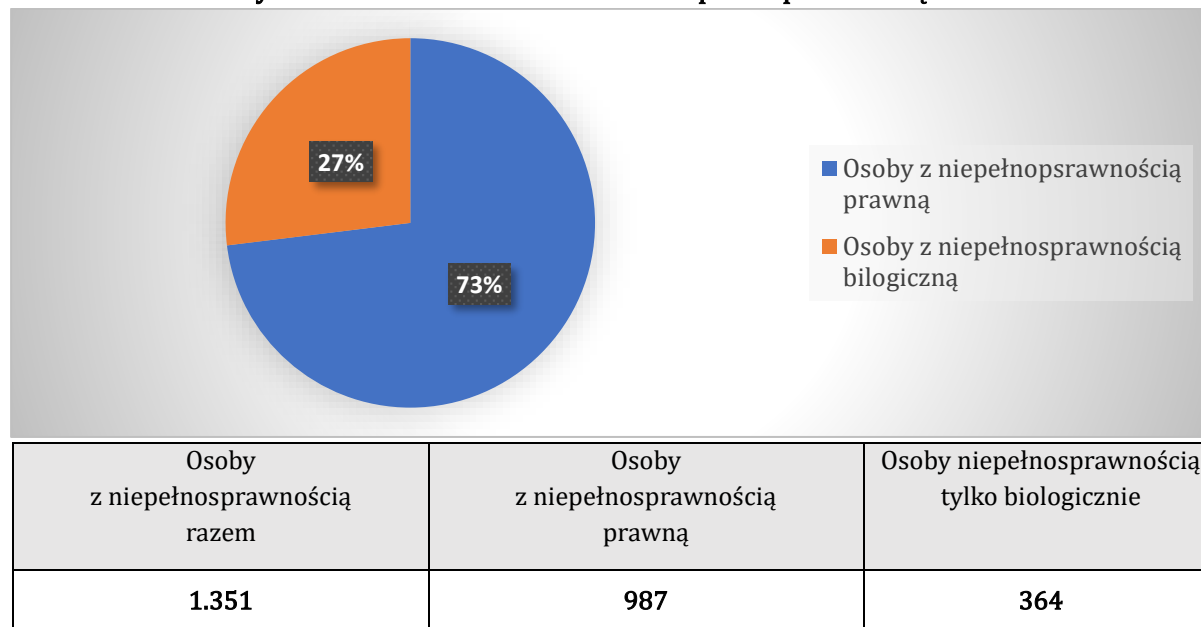
NAJWAŻNIEJSZE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Zwiększenie dostępności usług świadczonych w miejscu zamieszkania, w szczególności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich, asystenckich oraz rehabilitacji domowej, umożliwiających osobom starszym jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym.
2. Rozwój kompleksowego wsparcia kierowanego do rodzin i opiekunów faktycznych osób starszych, obejmującego usługi odciążające, poradnictwo, edukację oraz działania wzmacniające kompetencje opiekuńcze.
3. Rozwijanie lokalnych sieci wsparcia przeciwdziałających samotności i izolacji społecznej osób starszych poprzez współpracę samorządu, organizacji pozarządowych, parafii, instytucji kultury, Kół Gospodyń Wiejskich, wolontariuszy oraz społeczności lokalnej.
4. Wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, integrującego informacje o usługach realizowanych przez gminę, powiat oraz organizacje pozarządowe, umożliwiającego mieszkańcom łatwy dostęp do oferty usług, a samorządowi bieżące monitorowanie ich dostępności, wykorzystania oraz identyfikowanie nowych potrzeb społecznych.
5. **Potrzeby zidentyfikowane podczas prac Zespołu ds. opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji:**
 - rozwój usług kierowanych do seniorów po 75. roku życia, osób samotnych, z ograniczoną mobilnością oraz osób z chorobami otępiennymi;
 - upowszechnienie usług Asystencji Osobistej Osób z Niepełnosprawnościami (AOOzN), rehabilitacji domowej oraz wsparcia opiekuna medycznego w miejscu zamieszkania;
 - rozwój wolontariatu senioralnego, usług sąsiedzkich oraz opracowanie lokalnego „koszyka usług dla seniora”;
 - budowanie lokalnych sieci wsparcia z udziałem parafii, Kół Gospodyń Wiejskich, bibliotek, domu kultury, Uniwersytetu Trzeciego Wieku i organizacji pozarządowych.
7. **Potrzeby dotyczące rozwoju infrastruktury usług społecznych:**
 - zwiększenie wykorzystania mieszkań wspomaganych oraz rozwój opieki paliatywnej i wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego oraz medycznego;
 - utworzenie Dziennego Domu Pomocy oraz Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego;
 - rozwój działań edukacyjnych zwiększających bezpieczeństwo seniorów, w szczególności w zakresie przeciwdziałania cyberprzestępczości;
 - systematyczne uzupełnianie i aktualizowanie oferty usług społecznych w Cyfrowym Systemie Informacji i Monitorowania Usług Społecznych, obejmującym usługi gminne, powiatowe oraz realizowane przez organizacje pozarządowe, jako narzędziu wspierającym zarządzanie procesem deinstytucjonalizacji.

1.2. DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, ICH BLISKICH I RODZIN

Wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy wyniosła **1.351** co stanowiło 16% ogólnej populacji osób niepełnosprawnych gminy.

Wykres i tabela N1: Liczba osób z niepełnosprawnością w 2021 roku

Dane: GUS, opracowanie własne wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 roku.

Tabela N2: Liczba osób skierowana do dps dla osób z niepełnosprawnościami intelektualną

Rok/liczba	2021		2022		2023		2024		2025	
	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym
%	0		0		0		0		0	

Dane: opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

Tabela N3 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w 2025 roku

Wyszczególnienie	Koszt
DPS w Węgorzewie	2.984
DPS w Augustowie	4.242
DPS w Poznaniu	6.945

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela N4: Koszty pobytu w mieszkaniach wspomaganych, treningowych

Kwota w roku 2025 (koszty bieżące) – mieszkanie wspomagane	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	Liczba mieszkań/miejsc wspomaganych
15.917	2	17	936	2

Dane: opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

Tabela N5: Usługi skierowane do OzN w 2025 roku

Usługi opiekuńcze przyznane:			AOOzN	Rehabilitacja społeczna w WTZ	Rehabilitacja w ZAZ	Inne
z powodu długotrwałej choroby	z powodu niepełnosprawności	Specjalistyczne usługi opiekuńcze				
9	11	0	9	5	5	x
Koszt roczny w złotych						
109.830	123.608	0	0	0	0	x
Razem: 233 438 zł		Średnia kwota na osobę/miesiąc w złotych -972				

Dane: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej z lat 2021-2025, opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE

- Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku na terenie Gminy Korsze mieszka **1 351 osób z niepełnosprawnościami**, co stanowi około **16% mieszkańców gminy**. Spośród nich **987 osób posiada prawne potwierdzenie niepełnosprawności**, natomiast **364 osoby deklarują wyłącznie niepełnosprawność biologiczną**. Dane te wskazują, że osoby z niepełnosprawnościami stanowią jedną z najliczniejszych grup odbiorców usług społecznych w gminie, a ich potrzeby powinny stanowić jeden z priorytetów lokalnej polityki społecznej.
- Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w latach **2021–2025 nie odnotowano skierowań mieszkańców do domów pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną**. Świadczy to o skuteczności dotychczas podejmowanych działań środowiskowych oraz utrzymywaniu osób z niepełnosprawnościami w ich miejscu zamieszkania przy wsparciu rodzin i lokalnego systemu usług. Jednocześnie brak skierowań do placówek całodobowych nie oznacza braku potrzeb – przeciwnie, wskazuje na konieczność dalszego rozwijania usług świadczonych w środowisku, które pozwolą utrzymać ten kierunek działań również w kolejnych latach.

- Analiza dostępnych usług wskazuje, że podstawę wsparcia stanowią usługi środowiskowe. W 2025 roku z usług opiekuńczych z tytułu niepełnosprawności korzystało **11 osób**, z usług opiekuńczych z powodu długotrwałej choroby **9 osób**, natomiast z usług Asystencji Osobistej Osoby z Niepełnosprawnością korzystało **9 mieszkańców**. Łączne wydatki na usługi opiekuńcze wyniosły **233 438 zł**, a średni miesięczny koszt wsparcia jednej osoby wynosił około **972 zł**. Dane te potwierdzają, że usługi świadczone w miejscu zamieszkania stanowią podstawową formę wspierania osób z niepełnosprawnościami w Gminie Korsze.
- Jednocześnie analiza wskazuje na ograniczoną skalę pozostałych usług wspierających. Z rehabilitacji społecznej prowadzonej przez warsztaty terapii zajęciowej korzystało **5 osób**, podobna liczba mieszkańców korzystała z rehabilitacji zawodowej realizowanej przez Zakład Aktywności Zawodowej. W analizowanym okresie nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tej grupie odbiorców. Oznacza to potrzebę dalszego poszerzania oferty usług środowiskowych oraz wzmacniania współpracy z instytucjami i podmiotami realizującymi rehabilitację społeczną i zawodową.
- Na terenie gminy funkcjonują również **2 miejsca w mieszkaniu wspomagany**, z których korzystały **2 osoby** przez cały rok. Roczny koszt funkcjonowania mieszkania wyniósł **15.916 zł**, co wskazuje, że mieszkalnictwo wspomagane jest obecnie wykorzystywane w niewielkim zakresie. Jednocześnie doświadczenia krajowe oraz regionalne wskazują, że rozwój tej formy wsparcia stanowi jeden z podstawowych kierunków deinstytucjonalizacji usług społecznych.
- Przeprowadzona analiza wskazuje, że Gmina Korsze rozwija usługi zgodnie z założeniami deinstytucjonalizacji, koncentrując się na wsparciu świadczonym w środowisku lokalnym. Jednocześnie skala potrzeb wynikająca z liczby osób z niepełnosprawnościami oraz procesu starzenia się mieszkańców będzie wymagała dalszego zwiększania dostępności usług środowiskowych, zwłaszcza usług asystenckich, rehabilitacyjnych, opiekuńczych oraz usług wspierających rodziny i opiekunów faktycznych.
- Przedstawione tendencje są zgodne z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który jako priorytet wskazuje rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, zwiększanie dostępności asystencji osobistej, mieszkań wspomaganych, rehabilitacji środowiskowej oraz wsparcia rodzin osób z niepełnosprawnościami. Potwierdzają je również wyniki **Ogólnopolskiej diagnozy w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych** opracowanej przez Uczelnię Korczaka, zgodnie z którymi osoby z niepełnosprawnościami oczekują przede wszystkim kompleksowego wsparcia umożliwiającego samodzielne życie, indywidualizacji usług oraz lepszej koordynacji pomiędzy systemem pomocy społecznej, ochrony zdrowia i rehabilitacji.
- Analiza wskazuje również na potrzebę dalszego wzmacniania koordynacji usług społecznych. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami realizowane jest przez wiele podmiotów – jednostki

organizacyjne gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe oraz podmioty rehabilitacyjne. W związku z tym istotnym elementem realizacji Lokalnego Planu będzie wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, integrującego informacje o usługach gminnych, powiatowych i pozarządowych oraz umożliwiającego bieżące monitorowanie dostępności usług i identyfikowanie nowych potrzeb mieszkańców.

NAJWAŻNIEJSZE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Zwiększenie dostępności usług środowiskowych umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami samodzielne funkcjonowanie w miejscu zamieszkania, w szczególności usług opiekuńczych, specjalistycznych, asystenckich oraz rehabilitacyjnych.
2. Rozwój kompleksowego wsparcia rodzin i opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwijanie usług odciążających, poradnictwa oraz działań wzmacniających kompetencje opiekunów.
3. Rozwijanie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zwiększanie współpracy pomiędzy gminą, jednostkami powiatowymi, ochroną zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.
4. Zwiększenie dostępności mieszkań wspomaganych oraz innych form mieszkalnictwa wspieranego jako alternatywy dla opieki instytucjonalnej.
5. Wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, integrującego informacje o usługach realizowanych przez gminę, powiat oraz organizacje pozarządowe i wspierającego koordynację oraz rozwój lokalnego systemu usług społecznych.
6. **Potrzeby zidentyfikowane podczas prac Zespołu ds. opracowania LPDI:**
 - upowszechnienie usług Asystencji Osobistej Osób z Niepełnosprawnościami (A00zN);
 - rozwój rehabilitacji domowej oraz wykorzystania opiekuna medycznego jako elementu wsparcia środowiskowego;
 - zwiększenie wykorzystania mieszkań wspomaganych;
 - utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego zapewniającego usługi dzienne i całodobowe.
7. **Potrzeby dotyczące organizacji systemu usług:**
 - rozwijanie współpracy pomiędzy jednostkami gminnymi, powiatowymi, ochroną zdrowia i organizacjami pozarządowymi;
 - systematyczne uzupełnianie i aktualizowanie oferty usług dla osób z niepełnosprawnościami w Cyfrowym Systemie Informacji i Monitorowania Usług Społecznych, obejmującym usługi gminne, powiatowe oraz realizowane przez organizacje pozarządowe;
 - monitorowanie dostępności usług i dostosowywanie ich do zmieniających się potrzeb mieszkańców

1.3 DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONYCH BEZDOMNOŚCIĄ

Tabela B1: Osoby bezdomne w placówkach stacjonarnych (noclegownie, schroniska)

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób/rok	4	7	6	6	5
Koszt umieszczenia	38.990	47.906	39.252	87.938	97.042
Średni koszt osoba na miesiąc w złotych	1.083	1.197	1.635	1.911	2.257
Przyczyny bezdomności	Eksmisja, alkoholizm	Eksmisja, alkoholizm	Eksmisja, alkoholizm	Eksmisja, alkoholizm	Eksmisja, alkoholizm

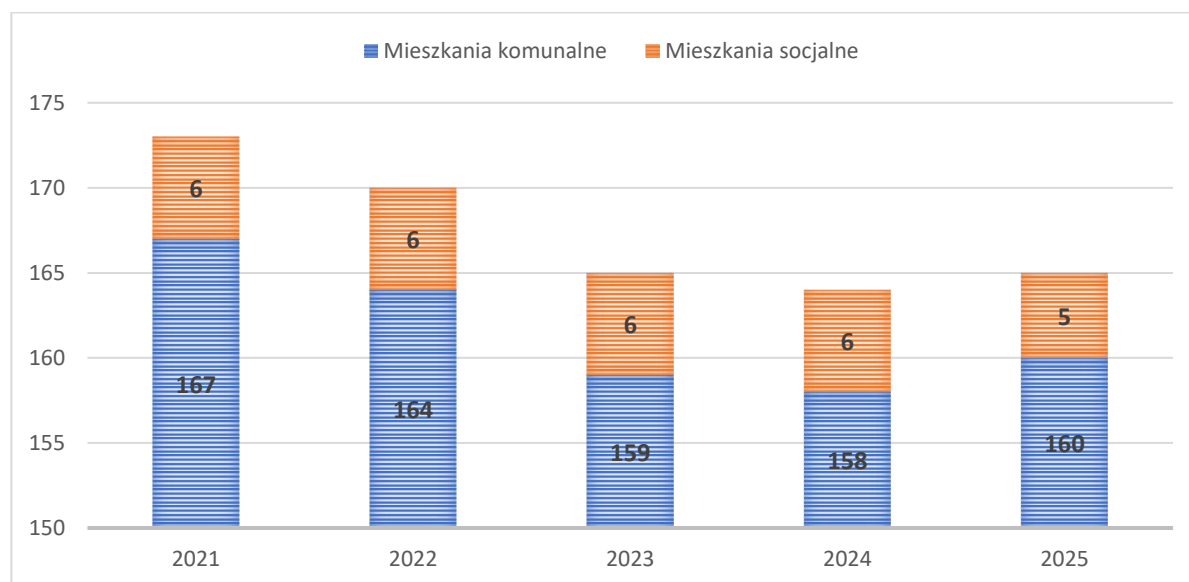
Dane ośrodka pomocy społecznej

Tabela B2: Osoby bezdomne wg KMZ – pismo do KMP

Szacunkowa liczba osób bezdomnych, nieporadnych życiowo zagrożonych wychłodzeniem znajdujących się na terenie komisariatów podległych Komendzie Miejskiej Policji					
Okres	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba	6	6	6	6	6

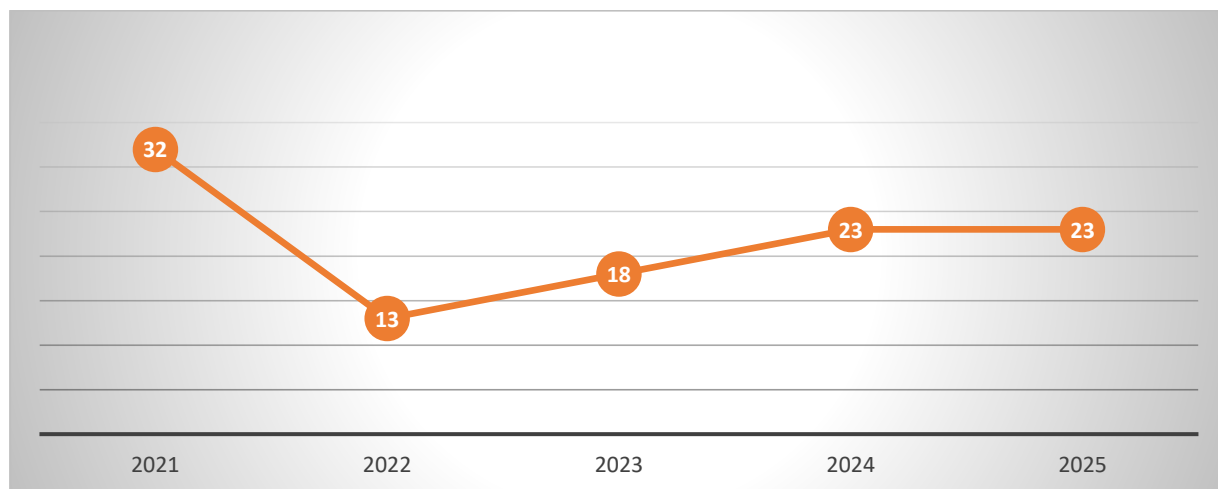
Dane: Komisariat Policji Korszach

Wykres B3: Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych

Dane: Urząd Miejski w Korszach

Wykres B4: Liczba wniosków złożonych na mieszkania z zasobów gminy

Dane: Urząd Miejski w Korszach

Tabela B5: Działania Straży Miejskiej/Policji

Sezon zimowy	Liczba osób przywiezionych do Izby Wyrzeźwień
2020-2021	0
2021-2022	0
2022-2023	0
2023-2024	3
2024-2025	2

Dane: Komisariat Policji w Korszach

WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE

- Analiza danych z lat 2021–2025 wskazuje, że skala zjawiska bezdomności na terenie Gminy Korsze pozostaje niewielka i utrzymuje się na względnie stabilnym poziomie. W analizowanym okresie z placówek zapewniających schronienie korzystało od **4 do 7 osób rocznie**, natomiast według danych Komisariatu Policji liczba osób bezdomnych lub zagrożonych wychłodzeniem pozostawała na poziomie około **6 osób rocznie**. Dane te wskazują, że zjawisko ma charakter stały, jednak nie wykazuje tendencji wzrostowej.
- Pomimo niewielkiej liczby osób korzystających z placówek całodobowych wzrosły wydatki ponoszone przez gminę na zapewnienie schronienia – z **38 990 zł w 2021 r. do 97 042 zł w 2025 r.** Wzrost kosztów wynika przede wszystkim z rosnących kosztów utrzymania w placówkach, a nie ze zwiększenia liczby osób objętych wsparciem.
- Dominującymi przyczynami bezdomności pozostają **eksmisje oraz uzależnienie od alkoholu**, co wskazuje na potrzebę dalszego prowadzenia działań profilaktycznych, pracy socjalnej oraz współpracy z instytucjami realizującymi wsparcie terapeutyczne i mieszkaniowe.

Jednocześnie analiza działań Policji potwierdza, że interwencje związane z zagrożeniem życia lub zdrowia osób bezdomnych mają charakter incydentalny.

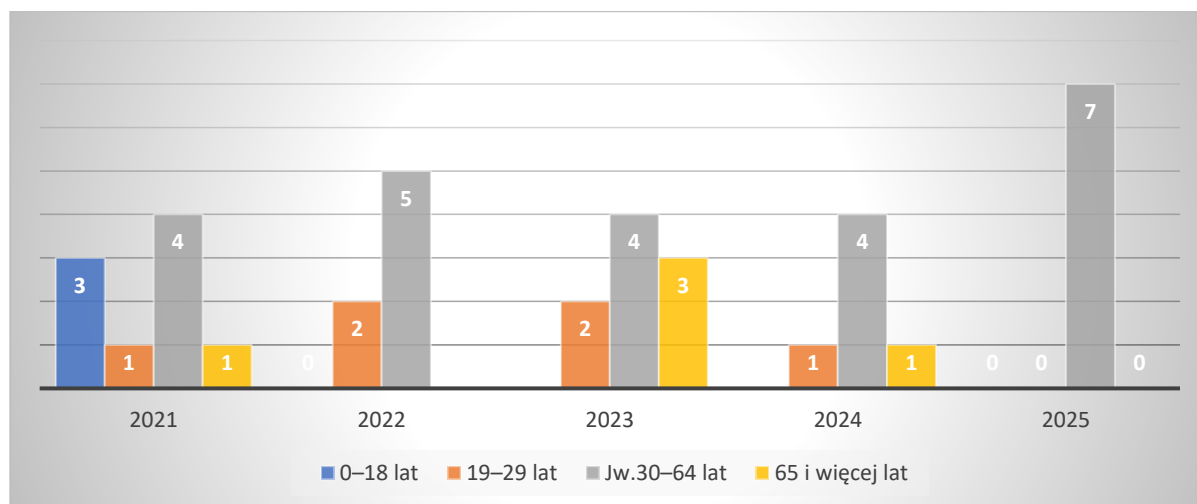
- Przedstawione wyniki są spójne z kierunkami wskazanymi w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rekomendacjami krajowymi, zgodnie z którymi wsparcie osób w kryzysie bezdomności powinno koncentrować się przede wszystkim na zapobieganiu utracie mieszkania, utrzymaniu osób w środowisku lokalnym oraz rozwijaniu działań wspierających proces usamodzielniania.

NAJWAŻNIEJSZE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ
--

1. Utrzymanie dotychczasowego kierunku działań polegającego na zapewnieniu kompleksowego wsparcia osobom w kryzysie bezdomności oraz osobom zagrożonym utratą mieszkania.
2. Wzmacnianie działań profilaktycznych oraz pracy socjalnej ukierunkowanej na przeciwdziałanie eksmisjom i ograniczanie skutków uzależnień.
3. Rozwijanie współpracy pomiędzy pomocą społeczną, Policją, podmiotami ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie wczesnego identyfikowania osób zagrożonych bezdomnością.
4. Uwzględnienie usług kierowanych do osób w kryzysie bezdomności w **Cyfrowym Systemie Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, umożliwiającym mieszkańcom dostęp do informacji o dostępnych formach wsparcia oraz wspierającym koordynację działań instytucji.

1.4. DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO, ICH BLISKICH I RODZIN

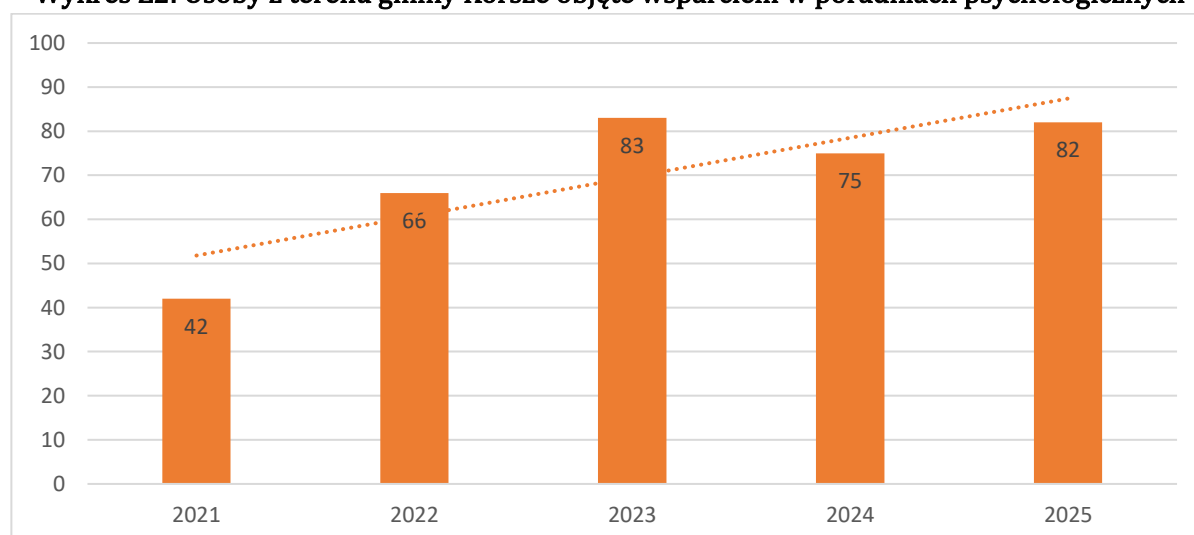
Wykres i tabela Z1: Osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu gminy Korsze leczone w Poradniach Zdrowia Psychicznego³

Wyszczególnienie Liczba/rok	2021	2022	2023	2024	2025
Leczeni ogółem	9	7	9	6	7
w tym mężczyźni	6	6	6	5	6
0-18 lat	3	0	0	0	0
19-29 lat	1	2	2	1	0
Jw.30-64 lat	4	5	4	4	7
65 i więcej lat	1	0	3	1	0

Dane: System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Wykres Z2: Osoby z terenu gminy Korsze objęte wsparciem w poradniach psychologicznych

Dane: System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

³ System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Tabela Z3: Osoby z terenu Gminy Korsze objęte wsparciem w poradniach leczenia uzależnień

Wyszczególnienie Liczba/rok	2021	2022	2023	2024	2025
Leczeni ogółem	0	0	0	0	1

Dane: System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Tabela Z4: Liczba osób skierowana do dps dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wyszczególnienie Liczba/rok	2021		2022		2023		2024		2025	
	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP
%	0		0		0		0		0	

Dane: dane własne ośrodka pomocy społecznej

Tabela Z5: Koszty pobytu w mieszkaniach wspomaganych, treningowych

Kwota w roku 2025 (koszty bieżące)	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	Liczba mieszkań wspomaganych
15.917	2	17	936	2

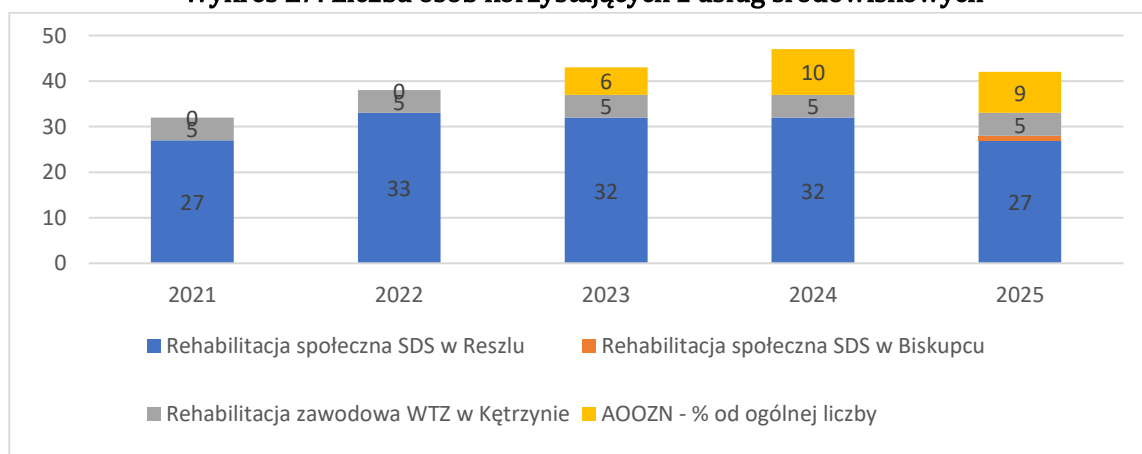
Dane: opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

**Tabela Z6 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi
w 2025 roku**

Wyszczególnienie	Koszt
DPS w Olsztynku	4.950
DPS w Kamińsku	6.507

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Wykres Z7: Liczba osób korzystających z usług środowiskowych

Dane: opracowanie własne ośrodka pomocy społecznej

WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE

- Analiza danych z lat 2021–2025 wskazuje, że liczba mieszkańców Gminy Korsze korzystających z poradni zdrowia psychicznego pozostaje stosunkowo niewielka i wynosi od **6 do 9 osób rocznie**. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku **30–64 lata**, natomiast większość osób korzystających z leczenia stanowią mężczyźni. W analizowanym okresie jedynie w 2025 roku odnotowano jedną osobę korzystającą z poradni leczenia uzależnień.
- Przedstawione dane nie odzwierciedlają jednak rzeczywistej skali problemów zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Gminy Korsze. Statystyki obejmują wyłącznie osoby korzystające ze świadczeń wykazywanych w publicznym systemie ochrony zdrowia i nie uwzględniają mieszkańców korzystających z pomocy psychologów, psychoterapeutów oraz lekarzy psychiatrów prowadzących praktyki prywatne. **W ostatnich latach obserwowany jest wzrost korzystania z komercyjnych usług zdrowia psychicznego, jednak brak jest danych pozwalających określić skalę tego zjawiska na poziomie gminy.**
- Z doświadczeń instytucji pomocy społecznej oraz obserwacji członków Zespołu ds. opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji wynika również, że mieszkańcy często zgłaszają się po specjalistyczną pomoc dopiero w zaawansowanej fazie kryzysu psychicznego. Opóźnione podejmowanie terapii wpływa na pogorszenie funkcjonowania społecznego i rodzinnego oraz zwiększa ryzyko konieczności korzystania z bardziej intensywnych form wsparcia.
- Istotnym problemem pozostaje ograniczona dostępność specjalistycznych usług psychiatrycznych i psychologicznych. Długi czas oczekiwania na konsultacje w publicznym systemie ochrony zdrowia, niedobór lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów oraz innych specjalistów zdrowia psychicznego powodują utrudniony dostęp mieszkańców do pomocy. Zjawisko to obserwowane jest zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym.
- Jednocześnie analiza danych wskazuje, że w latach **2021–2025 nie odnotowano skierowań mieszkańców Gminy Korsze do domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, co potwierdza utrzymanie osób wymagających wsparcia w środowisku lokalnym. Na terenie gminy funkcjonują również **2 miejsca w mieszkaniu wspomagany**, jednak skala tej formy wsparcia pozostaje niewielka i nie odpowiada na potrzeby.
- Należy podkreślić, że organizacja leczenia psychiatrycznego, poradnictwa psychologicznego oraz większości świadczeń zdrowotnych pozostaje zadaniem systemu ochrony zdrowia oraz jednostek powiatowych. Rolą Gminy Korsze jest przede wszystkim rozwijanie usług społecznych wspierających osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, ich rodziny i opiekunów oraz współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za organizację leczenia i rehabilitacji.

- Przedstawione tendencje są zgodne z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz wynikami ogólnopolskich badań prowadzonych w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych. Zarówno dokumenty regionalne, jak i krajowe wskazują na konieczność rozwoju środowiskowych form wsparcia, zwiększania dostępności usług realizowanych w miejscu zamieszkania, wspierania rodzin i opiekunów oraz rozwijania współpracy pomiędzy pomocą społeczną, ochroną zdrowia i organizacjami pozarządowymi.
- Istotnym elementem dalszego rozwoju lokalnego systemu wsparcia będzie również poprawa koordynacji usług. W Gminie Korsze funkcję tę wspierać będzie **Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, integrujący informacje o usługach realizowanych przez gminę, Powiat kętrzyński, podmioty ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe. System umożliwi mieszkańcom łatwiejszy dostęp do informacji o dostępnych formach wsparcia, a jednocześnie pozwoli monitorować rozwój usług oraz identyfikować nowe potrzeby.

NAJWAŻNIEJSZE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Rozwijanie środowiskowych usług społecznych wspierających osoby w kryzysie zdrowia psychicznego oraz ich rodziny, we współpracy z Powiatem Kętrzyńskim i podmiotami ochrony zdrowia.
2. Wzmacnianie współpracy pomiędzy pomocą społeczną, ochroną zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami powiatowymi w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym kryzysów psychicznych.
3. Zwiększanie dostępności informacji o dostępnych formach pomocy oraz prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych sprzyjających wczesnemu rozpoznawaniu kryzysów zdrowia psychicznego i podejmowaniu terapii.
4. Rozwijanie kompetencji i zasobów kadrowych lokalnego systemu wsparcia poprzez wspieranie kształcenia i pozyskiwania specjalistów, w szczególności psychologów, psychoterapeutów, terapeutów środowiskowych, asystentów zdrowienia oraz innych specjalistów pracujących z osobami w kryzysie zdrowia psychicznego.
5. Wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, obejmującego informacje o usługach realizowanych przez gminę, powiat, podmioty ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe, wspierającego koordynację i monitorowanie lokalnego systemu wsparcia.
6. Rozwój usług powinien być realizowany zgodnie z modelem psychiatrii środowiskowej oraz we współpracy z Centrum Zdrowia Psychicznego i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

1.5.DIAGNOZA I POTRZEBY OBSZARU WSPARCIA PIECZY ZASTĘPCZEJ - RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Tabela R1: Rodziny z dziećmi w roku 2021

ogółem	%	rodziny z dziećmi razem	rodziny z 1 dzieckiem	rodziny z 2 dziećmi	rodziny z 3 dziećmi	rodziny z 4 i więcej dziećmi	dzieci w rodzinie ogółem	przeciętna liczba dzieci w rodzinie
2.531	78	1.970	1.062	632	194	82	3.282	1,67

Dane: Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny 2021, US BDL

Tabela R2: Rodzice i dzieci korzystający z pomocy społecznej i świadczeń

Dane	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba świadczeń dla <u>rodziców</u> - świadczenia pielęgnacyjne	499	589	566	548	483
Liczba <u>świadczeń dla dzieci</u> w rodzinach - zasiłek dla niepełnosprawnego dziecka do 16 r. Życia	718	732	709	673	596

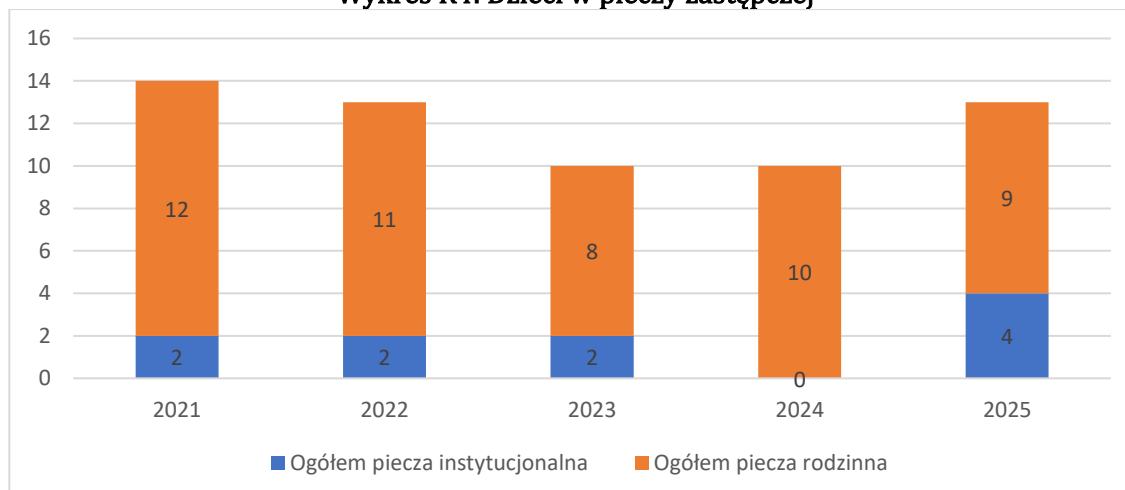
Dane: OZPS z lat 2021-2025, opracowanie ośrodka pomocy społecznej (liczba świadczeń)

Tabela R3: Tendencja w orzekaniu dzieci

2021		2025	
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	w tym orzeczenia dzieci z autyzmem, Aspergerem	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	w tym orzeczenia dzieci z autyzmem, Aspergerem
18	5	25	8

Dane: Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Kętrzynie

Wykres R4: Dzieci w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w pieczy- stan na 31.12 roku				
	2021	2022	2023	2024	2025
Ogółem piecza instytucjonalna	2	2	2	0	4
Ogółem piecza rodzinna	12	11	8	10	9
Razem dzieci w pieczy zastępczej instancjonalnej i rodzinnej	14	13	10	10	13
Koszty odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w złotych roczne	134.405	115.160	166.472	147.654	97.056
Średni koszt osoba/miesiąc w złotych	800	738	1.387	1230	622

Dane: PCPR Kętrzyn

Tabela R5: Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej z terenu gminy

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	205
liczba objętych indywidualnym programem usamodzielnienia ⁴	8	6	8	6	3
osoby w mieszkaniach treningowych	2	2	3	4	1

Dane: PCPR Kętrzyn

Tabela R6: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej

Przyczyna otrzymania pomocy	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej ogółem, w tym:	168	164	166	137	132
bezradność opiekuńczo-wychowawcza	69	83	104	77	56
przemoc	0	8	4	2	5
uzależnienia	0	5	5	6	5

Dane: OZPS z lat 2021-2025, Lokalny Zespół Interdyscyplinarny

⁴ Art. 185 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

4. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE

- Analiza danych demograficznych wskazuje, że według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku na terenie Gminy Korsze funkcjonowało **1 970 rodzin z dziećmi**, co stanowiło **78% wszystkich rodzin**. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny wychowujące jedno (**1 062**) oraz dwoje dzieci (**632**), natomiast rodziny wielodzietne wychowujące czworo i więcej dzieci stanowiły **82 rodziny**. Łącznie w rodzinach wychowywało się **3 282 dzieci**, a przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła **1,67**. Dane te potwierdzają, że rozwój usług kierowanych do rodzin z dziećmi powinien pozostać jednym z najważniejszych kierunków lokalnej polityki społecznej.
- Analiza świadczeń kierowanych do rodzin wskazuje na utrzymujące się potrzeby wsparcia rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami. W latach 2021–2025 liczba świadczeń pielęgnacyjnych utrzymywała się na wysokim poziomie (**483–589 świadczeń rocznie**), podobnie jak liczba świadczeń związanych z wychowywaniem dzieci z niepełnosprawnościami do 16. roku życia (**596–732 świadczenia rocznie**). Jednocześnie zwiększa się liczba dzieci wymagających specjalistycznego wsparcia edukacyjnego. Liczba aktywnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wzrosła z **18 do 25**, natomiast liczba dzieci z rozpoznaniem zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym zespołu Aspergera, zwiększyła się z **5 do 8**. Tendencja ta odpowiada obserwacjom regionalnym i krajowym oraz wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na usługi terapeutyczne, psychologiczne, rehabilitacyjne i wspierające rodziny.
- Jednocześnie należy podkreślić, że przedstawione dane nie odzwierciedlają pełnej skali potrzeb rodzin. Coraz większa liczba dzieci korzysta z pomocy psychologów, terapeutów, logopedów oraz rehabilitantów świadczących usługi w sektorze prywatnym. Dane te nie są ujmowane w statystykach publicznych, dlatego rzeczywiste zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi dla dzieci i rodzin należy uznać za wyższe niż wynika to z danych administracyjnych.
- Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszająca się liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej – z **168 rodzin w 2021 roku do 132 rodzin w 2025 roku**, tj. o ponad **21%**. Jednocześnie nadal najczęstszą przyczyną udzielania pomocy pozostaje **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych**, która w 2025 roku dotyczyła **56 rodzin**. W systemie pomocy społecznej nadal identyfikowane są również problemy związane z przemocą domową oraz uzależnieniami, wymagające prowadzenia zintegrowanych działań profilaktycznych i wspierających.
- Analiza danych dotyczących pieczy zastępczej wskazuje, że liczba dzieci przebywających poza rodziną biologiczną pozostaje stosunkowo stabilna i wynosi od **10 do 14 dzieci rocznie**, przy czym dominującą formą pozostaje **rodzinna piecza zastępcza**. Liczba dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej pozostaje niewielka, choć w 2025 roku wzrosła do **4 dzieci**. Dane te potwierdzają, że podstawowym kierunkiem działań powinno być dalsze wzmacnianie rodzin biologicznych oraz rozwijanie usług środowiskowych ograniczających konieczność umieszczania dzieci poza rodziną.

- Jednocześnie organizacja pieczy zastępczej, rodzin zastępczych oraz procesu usamodzielniania wychowanków należy przede wszystkim do zadań **Powiatu Kętrzyńskiego**. Rolą Gminy Korsze pozostaje rozwijanie usług społecznych wspierających rodzinę, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, rozwój usług środowiskowych oraz współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkami oświatowymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ochroną zdrowia i organizacjami pozarządowymi.
- Analiza lokalna oraz doświadczenia jednostek organizacyjnych wskazują również na potrzebę dalszej integracji działań podejmowanych przez pomoc społeczną, oświatę, ochronę zdrowia, PCPR, poradnię psychologiczno-pedagogiczną oraz organizacje społeczne. Coraz częściej problemy rodzin mają charakter wielowymiarowy i wymagają jednoczesnego wsparcia społecznego, edukacyjnego, zdrowotnego i terapeutycznego. Odpowiedzią na te wyzwania powinien być rozwój **powiatowo-gminnego modelu koordynacji i reintegracji społecznej rodzin**, opartego na współpracy interdyscyplinarnej, wspólnej diagnozie potrzeb oraz planowaniu kompleksowego wsparcia.
- Przedstawione tendencje są zgodne z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ogólnopolskimi wytycznymi dotyczącymi deinstytucjonalizacji usług społecznych, które wskazują, że podstawowym kierunkiem działań powinno być wzmacnianie rodzin biologicznych, rozwój usług środowiskowych oraz budowanie zintegrowanych lokalnych systemów wsparcia dziecka i rodziny.
- Integralnym elementem realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji będzie **Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, obejmujący usługi realizowane przez gminę, Powiat kętrzyński oraz organizacje pozarządowe. System będzie wspierał koordynację działań, ułatwi rodzinom dostęp do informacji o dostępnych usługach oraz umożliwi monitorowanie rozwoju lokalnego systemu wsparcia.

NAJWAŻNIEJSZE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Rozwijanie usług środowiskowych wspierających rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami, umożliwiającymi dzieciom pozostanie w środowisku rodzinnym.
2. Zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla dzieci oraz ich rodzin, w szczególności usług psychologicznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, logopedycznych oraz działań wspierających rozwój dzieci ze specjalnymi potrzebami.
3. Wzmacnianie współpracy pomiędzy Gminą Korsze, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, placówkami oświatowymi, podmiotami ochrony

zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia rodzin.

4. Rozwijanie **powiatowo-gminnego modelu koordynacji i reintegracji społecznej rodzin**, obejmującego funkcjonowanie interdyscyplinarnych zespołów współpracy, wspólną diagnozę potrzeb, planowanie usług oraz koordynację wsparcia rodzin wymagających pomocy wielu instytucji.
5. Wdrożenie **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, integrującego informacje o usługach realizowanych przez gminę, powiat oraz organizacje pozarządowe, wspierającego koordynację działań oraz zapewniającego mieszkańcom łatwy dostęp do informacji o dostępnych formach wsparcia.
6. **Potrzeby zidentyfikowane podczas prac Zespołu ds. opracowania LPDI:**
 - rozwój usług odciążających rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami;
 - zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i rehabilitacyjnego dla dzieci oraz ich rodziców;
 - rozwój współpracy pomiędzy gminą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, oświatą, ochroną zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi;
 - rozwój powiatowo-gminnych zespołów koordynacji i reintegracji społecznej rodzin oraz dzieci wymagających kompleksowego wsparcia;
 - rozwój działań profilaktycznych i środowiskowych wzmacniających kompetencje rodzicielskie oraz ograniczających konieczność kierowania dzieci do pieczy

Przeprowadzona diagnoza potwierdziła, że Gmina Korsze dysponuje rozwijającym się systemem usług społecznych, którego podstawę stanowią usługi środowiskowe realizowane przez jednostki organizacyjne gminy we współpracy z Powiatem Kętrzyńskim, podmiotami ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi. Jednocześnie analiza danych demograficznych, społecznych i finansowych, ocena dostępności usług oraz wnioski wypracowane podczas prac Zespołu ds. opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji wskazują na potrzebę dalszego rozwoju lokalnego systemu usług społecznych zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji.

Do najważniejszych wyzwań należą przede wszystkim postępujący proces starzenia się mieszkańców, wzrost liczby osób wymagających długoterminowego wsparcia środowiskowego, zwiększające się potrzeby rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami, rozwój usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz poprawa dostępności wsparcia dla osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego. Jednocześnie diagnoza potwierdziła konieczność dalszego wzmacniania działań profilaktycznych, wspierania rodzin i opiekunów

oraz rozwijania współpracy pomiędzy gminą, powiatem, ochroną zdrowia, oświatą i organizacjami pozarządowymi.

Przeprowadzona analiza wykazała również, że skuteczny rozwój usług społecznych wymaga nie tylko tworzenia nowych form wsparcia, ale przede wszystkim ich lepszej koordynacji, integracji oraz systematycznego monitorowania dostępności i jakości świadczonych usług. Odpowiedzią na te potrzeby będzie wdrożenie **hybrydowego modelu zarządzania rozwojem usług społecznych**, łączącego założenia niniejszego Planu z **Cyfrowym Systemem Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**. System ten będzie służył bieżącej aktualizacji oferty usług realizowanych przez gminę, Powiat kętrzyński oraz organizacje pozarządowe, ułatwi mieszkańcom dostęp do informacji o dostępnym wsparciu, a jednocześnie stanie się narzędziem monitorowania rozwoju lokalnego systemu usług społecznych i identyfikowania nowych potrzeb.

Wyniki diagnozy oraz rekomendacje wypracowane przez Zespół ds. opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji stanowiły podstawę wyznaczenia priorytetowych kierunków interwencji, które zostały rozwinięte w części operacyjnej dokumentu. Obejmują one:

- **hybrydowy model zarządzania i monitorowania rozwoju usług społecznych**, oparty na współpracy międzyinstytucjonalnej oraz Cyfrowym Systemie Informacji i Monitorowania Usług Społecznych;
- **deinstytucjonalizację usług wsparcia osób z ograniczoną sprawnością, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ich bliskich i rodzin**;
- **deinstytucjonalizację usług wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego, ich bliskich i rodzin**, realizowaną we współpracy z Powiatem Kętrzyńskim, podmiotami ochrony zdrowia oraz partnerami społecznymi;
- **deinstytucjonalizację usług w obszarze wsparcia dziecka i rodziny**, ukierunkowaną na wzmacnianie rodzin biologicznych, rozwój usług środowiskowych oraz współpracę gminy i powiatu.

Przyjęte kierunki działań odpowiadają na najważniejsze potrzeby zidentyfikowane w diagnozie oraz wpisują się w cele krajowej i regionalnej polityki społecznej, zakładającej rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, wzmacnianie samodzielności mieszkańców oraz budowę zintegrowanego, dostępnego i nowoczesnego systemu usług społecznych. Realizacja Planu będzie opierała się na partnerstwie samorządu gminnego, Powiatu Kętrzyńskiego, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej, przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi wspierających zarządzanie, koordynację i monitorowanie rozwoju usług społecznych.

II CZEŚĆ OPERACYJNA

2. HYBRYDOWY MODEL ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Cel operacyjny

Budowa zintegrowanego systemu zarządzania, koordynacji oraz monitorowania rozwoju usług społecznych, zapewniającego mieszkańcom łatwy dostęp do informacji o usługach, a samorządowi narzędzia do planowania, rozwoju i oceny lokalnej polityki społecznej zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji.

Model hybrydowy zakłada połączenie zapisów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji z **Cyfrowym Systemem Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, który będzie pełnił funkcję bazy usług społecznych realizowanych przez Gminę Korsze, Powiat kętrzyński, podmioty ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe. System będzie umożliwiał bieżącą aktualizację oferty usług, monitorowanie ich dostępności, analizę potrzeb mieszkańców oraz wspierał podejmowanie decyzji dotyczących dalszego rozwoju usług społecznych.

Integralnym elementem modelu będzie rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej oraz funkcjonowanie powiatowo-gminnych mechanizmów koordynacji i reintegracji społecznej, umożliwiających wspólne planowanie usług oraz efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.1	Wdrożenie Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych obejmującego usługi realizowane przez Gminę Korsze, Powiat kętrzyński oraz organizacje pozarządowe.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Opracowanie, wdrożenie i bieżąca aktualizacja systemu oraz bazy usług społecznych.	Budżet Gminy Korsze, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027	Funkcjonujący system oraz coroczna aktualizacja bazy usług	
2.2	Utworzenie powiatowo-gminnego systemu koordynacji rozwoju usług społecznych oraz zespołów koordynacji i reintegracji społecznej.	2026–2029	Gmina Korsze, Powiat kętrzyński	Powołanie zespołów roboczych, wspólna diagnoza potrzeb, planowanie rozwoju usług oraz współpraca instytucji i organizacji.	Budżet Gminy Korsze, Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027	Funkcjonujący system współpracy oraz minimum 4 spotkania rocznie	

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.3	Coroczny monitoring realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji oraz aktualizacja kierunków rozwoju usług społecznych.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Przygotowanie raportów, analiza wskaźników, aktualizacja oferty usług oraz rekomendacji dla samorządu.	Budżet Gminy Korsze	Coroczny raport z realizacji Planu	

2.1 DEINSTYTUCJONALIZACJA USŁUG WSPARCIA OSÓB Z OGRANICZONĄ SPRAWNOŚCIĄ, SENIORÓW, OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, ICH BLISKICH I RODZIN

Cel operacyjny

Rozwój środowiskowych i dziennych usług społecznych umożliwiających osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami jak najdłuższe samodzielne funkcjonowanie w środowisku lokalnym oraz wspierających ich rodziny i opiekunów.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.1.1	Rozwój środowiskowych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług Asystencji Osobistej Osoby z Niepełnosprawnością, rehabilitacji domowej oraz usług opiekuna medycznego.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Rozszerzenie zakresu usług oraz współpraca z podmiotami leczniczymi i organizacjami pozarządowymi.	Budżet Gminy Korsze, Fundusz Solidarnościowy, Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027	Coroczny wzrost liczby osób objętych usługami	

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.1.2	Rozwój dziennych i całodobowych form wsparcia poprzez utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego , rozwój mieszkań wspomaganych oraz innych usług środowiskowych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	2026–2029	Gmina Korsze	Przygotowanie dokumentacji, pozyskanie środków zewnętrznych oraz utworzenie nowych miejsc wsparcia.	Program „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”, Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027, Budżet Gminy Korsze	Utworzenie nowych form wsparcia	
2.1.3	Rozwój lokalnego systemu aktywności i wsparcia seniorów obejmującego wolontariat senioralny, „Koszyk usług seniora”, pomoc sąsiedzką, działania edukacyjne oraz współpracę z Kołami Gospodyń Wiejskich, parafiami, biblioteką i organizacjami pozarządowymi.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Budowa lokalnej sieci wsparcia oraz rozwój wolontariatu i działań aktywizujących.	Budżet Gminy Korsze, Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027, Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Funkcjonujący lokalny system wsparcia seniorów	

2.2 DEINSTYTUCJONALIZACJA USŁUG WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO, ICH BLISKICH I RODZIN

Cel operacyjny

Rozwój środowiskowych i dziennych usług społecznych wspierających osoby w kryzysie zdrowia psychicznego oraz ich rodziny, realizowanych we współpracy z Powiatem Kętrzyńskim i podmiotami ochrony zdrowia.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.2.1	Rozwój środowiskowych i dziennych usług wsparcia, w tym utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy oraz rozwój innych usług aktywizujących i reintegracyjnych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	2026–2029	Powiat kętrzyński , Gmina Korsze	Przygotowanie dokumentacji, rozwój partnerstwa z podmiotami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.	Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027, Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, Budżet Gminy Korsze	Uruchomienie nowych środowiskowych usług wsparcia	
2.2.2	Rozwój powiatowo-gminnego modelu koordynacji i reintegracji społecznej osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz ich rodzin.	2026–2029	Gmina Korsze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie	Powołanie zespołu koordynacji, wspólna diagnoza potrzeb oraz planowanie kompleksowego wsparcia.	Budżet Gminy Korsze, Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027	Funkcjonujący model współpracy	
2.2.3	Rozwój kompetencji kadr oraz nowych zawodów wspierających środowiskowy model opieki	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Szkolenia, rozwój partnerstw oraz działania edukacyjne.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, Programy	Coroczna realizacja działań szkoleniowych	

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
	psychiatrycznej, w tym asystentów zdrowienia, terapeutów środowiskowych oraz specjalistów pracy środowiskowej.				Ministerstwa Zdrowia, Budżet Gminy Korsze		

2.3 DEINSTYTUCJONALIZACJA USŁUG W OBSZARZE WSPARCIA DZIECKA I RODZINY

Cel operacyjny

Wzmacnianie rodzin biologicznych poprzez rozwój środowiskowych usług społecznych oraz zintegrowanego systemu wsparcia dzieci i rodzin.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.3.1	Rozwój usług wspierających rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami, w tym usług odciążających, psychologicznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Rozszerzenie oferty usług we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kętrzynie oraz organizacjami pozarządowymi.	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Budżet Gminy Korsze	Rozszerzona oferta usług dla rodzin	

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Sposób wdrażania	Źródła finansowania	Wskaźnik do 2029 r.	Koszt
2.3.2	Rozwój powiatowo-gminnego systemu koordynacji i reintegracji rodzin wymagających kompleksowego wsparcia.	2026–2029	Gmina Korsze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie	Powołanie zespołów współpracy, wspólna diagnoza potrzeb oraz koordynacja usług społecznych, edukacyjnych i zdrowotnych.	Budżet Gminy Korsze, Budżet Powiatu Kętrzyńskiego, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027	Funkcjonujący model współpracy	
2.3.3	Rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych i środowiskowych wzmacniających kompetencje rodzicielskie oraz ograniczających kierowanie dzieci do pieczy zastępczej.	2026–2029	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Realizacja programów dla rodzin we współpracy z placówkami oświatowymi, podmiotami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021–2027, Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Budżet Gminy Korsze	Coroczna realizacja programów wsparcia rodzin	

2.4. ZASADY MONITOROWANIA

Monitorowanie realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Gminy Korsze będzie prowadzone w sposób ciągły, z wykorzystaniem **hybrydowego modelu zarządzania rozwojem usług społecznych**, łączącego zapisy niniejszego dokumentu z funkcjonowaniem **Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**.

Za koordynację procesu monitorowania odpowiadać będzie **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach**, we współpracy z **Urzędem Miejskim w Korszach**, podmiotami ochrony zdrowia, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami realizującymi usługi społeczne na terenie gminy i powiatu.

Monitoring będzie prowadzony w partnerstwie, z udziałem przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację działań określonych w Planie. Istotnym elementem procesu będzie bieżąca wymiana informacji dotyczących realizowanych usług, identyfikowanych potrzeb mieszkańców oraz możliwości pozyskiwania środków finansowych, w szczególności z programów krajowych, funduszy europejskich oraz innych źródeł wspierających rozwój usług społecznych.

Podstawowym narzędziem monitorowania będzie **Cyfrowy System Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, obejmujący usługi realizowane przez Gminę Korsze, Powiat kętrzyński oraz organizacje pozarządowe. System będzie umożliwiał bieżące aktualizowanie informacji o usługach, ich realizatorach, grupach odbiorców, dostępności oraz warunkach korzystania. Jednocześnie będzie stanowił narzędzie wspierające mieszkańców w wyszukiwaniu usług oraz samorząd w planowaniu dalszego rozwoju lokalnego systemu wsparcia.

Monitoring Planu będzie obejmował w szczególności:

- stopień realizacji działań i osiągnięcia wskaźników określonych dla poszczególnych celów operacyjnych;
- rozwój oraz dostępność usług środowiskowych i dziennych;
- zmiany w zakresie liczby i rodzaju usług realizowanych przez gminę, Powiat kętrzyński oraz organizacje pozarządowe;
- poziom współpracy pomiędzy instytucjami oraz funkcjonowanie powiatowo-gminnych mechanizmów koordynacji i reintegracji społecznej;
- identyfikację nowych potrzeb mieszkańców oraz możliwości rozwoju lokalnego systemu usług społecznych.

Integralnym elementem monitorowania będzie **bieżąca aktualizacja Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych**, prowadzona we współpracy z realizatorami usług. Aktualizacji podlegać będą w szczególności informacje dotyczące zakresu świadczonych usług, realizatorów, miejsc świadczenia, grup odbiorców, zasad korzystania oraz dostępności

poszczególnych form wsparcia. Dane będą weryfikowane i uzupełniane **nie rzadziej niż raz w roku**, a także każdorazowo w przypadku uruchomienia nowych usług lub istotnych zmian w ofercie.

Aktualna baza usług będzie udostępniana mieszkańcom za pośrednictwem Cyfrowego Systemu Informacji i Monitorowania Usług Społecznych oraz stron internetowych Gminy Korsze i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korszach. Rozwiązanie to zapewni mieszkańcom łatwy dostęp do aktualnych informacji o usługach świadczonych przez gminę, Powiat kętrzyński oraz partnerów społecznych, a jednocześnie umożliwi bieżące monitorowanie rozwoju lokalnego systemu usług społecznych.

Wyniki monitorowania będą wykorzystywane do doskonalenia organizacji usług społecznych, planowania nowych przedsięwzięć, przygotowywania projektów współfinansowanych ze środków krajowych i europejskich oraz aktualizacji kierunków rozwoju usług społecznych zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami mieszkańców.

Tabela: Monitoring realizacji Planu

Obszar monitorowania	Częstotliwość	Podmiot odpowiedzialny	Efekt
Aktualizacja danych w Cyfrowym Systemie Informacji i Monitorowania Usług Społecznych	na bieżąco, nie rzadziej niż raz w roku	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach oraz realizatorzy usług	Aktualna baza usług społecznych
Weryfikacja realizacji działań i wskaźników Planu	raz w roku	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach	Aktualizacja danych o realizacji działań
Spotkanie partnerów realizujących Plan	minimum raz w roku	Gmina Korsze	Rekomendacje dotyczące rozwoju usług i współpracy
Aktualizacja oferty usług oraz kierunków rozwoju	w miarę potrzeb	Gmina Korsze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Korszach, partnerzy	Zaktualizowana oferta usług i działania dostosowane do potrzeb mieszkańców

Przyjęty model monitorowania umożliwi elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczne oraz efektywne planowanie rozwoju usług społecznych w kolejnych latach. Jednocześnie będzie wspierał trwałą współpracę pomiędzy samorządem, Powiatem Kętrzyńskim, podmiotami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami, zgodnie z założeniami procesu deinstytucjonalizacji.

